

Radikal

Ali Bulaç'ta 'Kadın ve İslam'

ORAL ÇALIŞLAR

Politika / 17/12/2011

Şu an, İslami kesimdeki kadınlar, ciddi arayışların ve tartışmaların içindeler. Eleştirel tutumlar yaygınlaşıyor, çokseslilik artıyor.

İslami kesimde, kadın sorunu, 'nazik' noktalardan birisidir. Kadınların çalışma yaşamına katılımı, başörtülü kadınların milletvekilli aday olması gibi alanlardaki polemikler devam ediyor. İslami kesimin aydın kadınlarıyla en çok polemik yapan isimlerden birisi, Zaman gazetesi yazarı Ali Bulaç'tır.

Bulaç'la İslamiyet üzerinden tartışma yapmak iddiasında değilim. Ancak dini referanslardan yola çıkarak ortaya attığı tezler, İslami camiayla sınırlı olmayacak bir şekilde toplumsal alanı ilgilendiren nitelikte. Bulaç, kadının evin dışındaki hayata katılımını sadece belirli şartlar altında onaylıyor ve geliştirdiği 'pergel formülü'yle kadının 'hareket alanı'nın merkezini evin aldığı bir daire ile sınırlanması yönünde ifadeler kullanıyor. Kendisinin bu yazıda asıl üzerinde durmak istediğim tezi ise "Batı ve ABD'nin kadınların özgürlüğü talebini, İslam toplumlarını çözmek için kullanması".

Zaman gazetesindeki 15 Aralık tarihli yazısında şunları söylemiş: "Bugün ise bu iki gelişmeyi arka plana alan Batı - bundan ABD ve AB'nin hegemonik güçlerini kastediyorum- Batı-dışı toplumları dönüştürme aracı olarak kadın sorununu araçsallaştırmakta; politik ve stratejik bir enstrüman olarak kullanmaktadır. Özellikle farklı bir medeniyet, aile ve ev modeli olan İslam toplumlarını çözmeye çalışmakta, böylelikle sosyoekonomik avantajlarını, askeri ve politik hâkimiyetini sürdürmeye çalışmaktadır".

Bunları söyledikten sonra Tayyip Erdoğan'ın bir konuşmasına atıfta bulunarak AK Parti'ye de uyarıcı eleştiriler yapıyor:

'Yabancı' bir sorun mu?

"Kadınlar üzerinden yürütülen proje masum değildir, politik ve askeri boyutu vardır. Başbakan R. Tayyip Erdoğan şöyle demektedir: 'BOP, Türkiye'deki kadar hiçbir yerde yanlış anlaşılmadı. Projede ilk aşamada üç ülke Türkiye, İtalya ve Yemen eşbaşkandı. Ama proje doğmadan öldü. Bize düşen bu projede kadın hakları ve demokratikleşmeydi. Proje ilerleseydi, kazanımlar sağlasaydık fena mı olurdu?' Sorunun böyle bir boyutu da var." 'İçer kapanmacı' özellikteki bütün siyasi eğilimler ve akımlar, değişik alanlarda ve değişik zamanlarda, bir şekilde, Ali Bulaç'ın gösterdiği bu tepkilere benzer tepkiler gösterebiliyorlar.

'Yabancı' sözcüğü, içer kapanmacı tepkinin anahtar sözcüğüdür. Bu 'yabancı'; emperyalist, Batı, ABD, Hıristiyan, Yahudi, Ermeni, komünist şeklinde, hatta 'demokrasi' şeklinde bile tarif edilebilir. Bu düşünce tarzının kendisine toplumdan kolaylıkla destek sağlayabildiği de sır değildir. İçer kapanmacı söylem, 'ahlaki', 'ekonomik', 'sosyal', 'askeri' referanslarla tepkilerini ifade edebilir.

İçer kapanarak kurtulmak

Toplumların birbirlerinden sosyolojik olarak etkilenmeleri, hayatın doğal akışının bir parçası. Bir toplum kendisinde eksikliğini hissettiği noktaları doldurmaya çalışırken kaçınılmaz olarak başka toplumlardaki örnekleri

inceleyebilir, esinlenebilir, bu şekilde çeşitli alanlardaki insani haklar ve değerler geliştirilebilir. Bu tür etkileşimleri, belirli bir (askeri boyutları da olan) 'proje'nin 'ürün'üne indirgemek, küreselleşmenin böylesine hızlı ve etkili olduğu çağımızda, hele de Türkiye gibi dinamik bir toplumda, çok büyük bir anlam ifade etmiyor. İslamiyet'in hızla yayıldığı 9.-10. yüzyıllarda da benzer bir etkiyi İslam imparatorluğu yapmıştı. Türkler, pagan alışkanlıklarından 'dışarıdan gelen', onlara 'yabancı' olan İslamiyet'le tanışarak vazgeçtiler ve dönüştüler. Bazı sosyolojik tezlere göre de Batılı erkekler, Haçlı seferleri sırasında Ortadoğu'daki açık toplumsal ilişkilerden, kadınların cinsellik konusundaki özgür davranışlarından öylesine etkilenmişlerdi ki, ülkelerine döndüklerinde yepyeni ve değişmiş kültürleriyle bir toplumsal dönüşüme öncülük etmişlerdi. Sonuç olarak, şu an, İslami kesimdeki kadınlar, ciddi arayışların ve tartışmaların içindeler. Eleştirel tutumlar yaygınlaşıyor, çokseslilik artıyor. Ali Bulaç'ta sembolleştiği düşünülen geleneksel erkek egemen kültür ve geleneksel alışkanlıklar sarsıntıya uğruyor, uğramaya da devam edecek.